

ایران: با وجود آتش‌بس، دسترسی به درمان همچنان شکننده است ۳ اردیبهشت ۱۴۰۵

بیش از هفت هفته از آغاز جنگ در ایران می‌گذرد. پزشکان بدون مرز فعالیت تیم‌هایش را در تهران گسترش داده و به موازات آن، به نیازهای فزاینده پزشکی در سایر مناطقی که سازمان در آن‌ها فعال است نیز پاسخ می‌دهد. آتش‌بس اندکی آسودگی به همراه آورده، اما برای بسیاری که به خدمات درمانی اساسی وابسته‌اند، اوضاع همچنان شکننده است.

پیش از جنگ، این سازمان در جنوب تهران، مشهد و استان کرمان فعال بود و مراقبت‌های بهداشتی اولیه را به افرادی ارائه می‌داد که دسترسی به درمان برایشان دشوار است، به‌ویژه پناهندگان افغان.

در اوج خشونت‌ها و در دوران بمباران‌های سنگین، پزشکان بدون مرز مجبور شد فعالیت‌هایش را در کلینیک جنوب تهران موقتاً متوقف کند. این کلینیک اکنون بازگشایی شده و با مجوز جدید به‌عنوان یک پست پزشکی پیشرفته فعالیت می‌کند؛ مرکزی که می‌تواند مجروحان را پذیرش و وضعیت بیماران بحرانی را تثبیت کند. خدماتش به همه ایرانیان گسترش یافته و از زمان آتش‌بس، شمار مراجعان دو برابر شده است. روزانه حدود ۲۵۰ بیمار اینجا ویزیت می‌شوند.

گریگور سیمونیان، رئیس هیئت پزشکان بدون مرز در ایران، می‌گوید: «مراقبت‌های اولیه اغلب اولین خدماتی هستند که در بحران مختل می‌شوند، در حالی که از ضروری‌ترین‌ها هستند. مردم برای درمان بیماری‌های رایج و مزمن مثل دیابت و فشار خون همچنان به مراقبت نیاز دارند. و پس از تروماهای جنگ، بسیاری به حمایت روانی هم نیاز خواهند داشت».

برای گسترش بیشتر دسترسی به درمان، پزشکان بدون مرز برنامه دارد کلینیک دومی در جنوب تهران افتتاح کند.

در شهر کرمان، جنوب‌شرق کشور، کلینیک‌های این سازمان روزانه حدود ۱۵۰ بیمار را پذیرش می‌کنند. حدود ۲۰۰ هزار پناهنده افغان در حومه این شهر زندگی می‌کنند و پزشکان بدون مرز یکی از معدود سازمان‌هایی است که خدمات درمانی به آن‌ها ارائه می‌دهد.

در مشهد، شمال‌شرق ایران و نزدیک مرز افغانستان، این سازمان روزانه به بیش از ۱۶۰ بیمار در کلینیک منطقه گلشهر خدمات درمان و حمایت روانی ارائه می‌دهد؛ محله‌ای که بیشتر پناهندگان افغان مقیم مشهد در آن زندگی می‌کنند.

در همه این مراکز، طیف گسترده‌ای از خدمات ارائه می‌شود: بهداشت جنسی و باروری، غربالگری و درمان بیماری‌های عفونی نظیر هپاتیت سی، بهداشت روان، مدیریت بیماری‌های مزمن و ارجاع به مراکز تخصصی.

سیستم بهداشتی تحت فشار

با اینکه بخش‌هایی از سیستم بهداشتی همچنان به کار ادامه می‌دهند، جنگ فشار سنگینی بر خدمات درمانی ایران وارد کرده است. بیمارستان‌ها، کلینیک‌ها و آمبولانس‌ها مورد اصابت و آسیب قرار گرفته‌اند. سازمان بهداشت جهانی تا بیست‌وششم فروردین ۲۴ حمله به مراکز درمانی در ایران را تأیید کرده است.

سیمونیان می‌گوید: «ایران به شدت به داروهای تولید داخل وابسته است و این صنعت مستقیماً از جنگ آسیب دیده. روز به روز شاهد افراد بیشتری هستیم که به داروهای ضروری دسترسی ندارند».

پزشکان بدون مرز در پاسخ به این بحران، دارو و تجهیزات پزشکی اهدا کرده است — از جمله کیت‌های مراقبت از کودکان و کیت‌های درمان تروما — که از طریق جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران توزیع می‌شوند. پتو، بالش و کیت‌های بهداشتی نیز از همین مسیر به دست آسیب‌دیدگان رسیده است.

با نزدیک شدن بحران به ماه سوم، پزشکان بدون مرز آماده است فعالیت‌هایش را متناسب با نیازهای در حال تغییر، با همکاری مقامات گسترش دهد.

سیمونیان می گوید: "غیرنظامیان سنگین ترین بهای این جنگ را می پردازند. احترام و محافظت کامل از مراکز درمانی و کارکنان بهداشتی برای اینکه مردم بتوانند هر وقت و هر کجا که نیاز دارند به درمان دسترسی داشته باشند، حیاتی است."